

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU
COREGRAFIE**

**- București -
2020**

NOTA DE PREZENTARE

Prezenta tematică vine în ajutorul cadrelor didactice pentru actualizarea cunoștințelor de specialitate și de pedagogie și pentru racordarea acestora la direcțiile impuse de reforma învățământului din România.

Această programă își propune ca prin temele de specialitate să servească șlefuirii personalității creatoare a profesorului din cadrul ariei curriculare: arte - specialitatea: coregrafie, să ducă la îmbunătățirea competențelor specifice profesiei în conformitate cu unitățile de competență generală pentru profesia de cadru didactic.

Programa de față se adresează profesorilor din învățământul preuniversitar care desfășoară activități didactice în cadrul diferitelor discipline din cadrul ariei curriculare: arte - specialitatea: coregrafie și urmărește:

- consolidarea pregătirii de specialitate corespunzătoare competenței didactice a profesorului de coregrafie;
- actualizarea bazei teoretice și practice privitoare la aspectele didactice fundamentale care se leagă de realizarea educației artistice în învățământul general și de specialitate;
- corelarea conținuturilor de specialitate cu planul cadru și curriculum - ul național în vigoare;
- rezolvarea problemelor de didactică în procesul de învățământ coregrafic – predare, învățare, evaluare la diferite specialități, ținând cont de ciclurile curriculare dar și de nivelul aptitudinilor artistice ale elevilor;
- dezvoltarea capacităților de interpretare intra- și interdisciplinare a conținuturilor și de formare a unei culturi curriculare;
- valorificarea conținuturilor disciplinei prin construirea unui demers didactic contemporan, prin proiectare structurată, prin organizarea unor activități de învățare centrate pe nevoile și interesele elevilor, care să faciliteze învățarea eficientă de către elevi, a conținuturilor specifice disciplinei;
- dezvoltarea capacităților de evaluare a cunoștințelor și deprinderilor dobândite de elevi cu ajutorul întregului set de instrumente și tehnici de evaluare și reglarea demersului didactic pe baza interpretării informațiilor oferite de rezultatele evaluării.

COMPETENȚE GENERALE

Datorită caracterului preponderent practic al disciplinelor coregrafice, profesorul trebuie să demonstreze că are capacitatea de a parcurge procesul instructiv - educativ la un nivel artistic convingător. Pentru a realiza transferul deprinderilor artistice, în cadrul căruia se obține modelarea intenționată a personalității elevului ca viitor consumator de artă sau viitor balerin, cadrul didactic trebuie să utilizeze forța educativă a exemplului personal.

Conținuturile puse la dispoziție de prezenta programă propun profesorului care predă una dintre disciplinele din specialitatea coregrafie să facă, prin intermediul examenului de definitivare, dovada faptului că se preocupă temeinic de perfecționarea continuă a prestației sale didactice. Se înlătură astfel posibile cazuri de degradare în timp a capacității artistice și pedagogice ale cadrelor didactice, constituind totodată o garanție a profesionalismului în învățământul artistic.

Prezenta programă este valabilă și pentru absolvenții aparținând minorităților naționale și urmărește ca profesorul să aibă competențe de:

- a deschide un câmp vast de experimentare, de descoperire și de autocunoaștere, de cunoaștere și inter-relaționare umană;
- a-i introduce pe elevi în studiul artelor spectacolului;
- a opera cu elemente de limbaj de specialitate în abordarea creațiilor artistice din sfera artelor spectacolului;
- investigare istorico-stilistică și structurală a fenomenului coregrafic, cunoașterea conținuturilor artistice, științifice și didactice ale disciplinelor din domeniul artelor spectacolului.

COMPETENȚELE SPECIFICE

În procesul de predare - învățare - evaluare cadrul didactic trebuie să fie capabil:

- să cunoască conținuturile științifice ale disciplinei și să opereze corect și adecvat cu limbajul specific necesar praxisului coregrafic școlar;
- să opereze cu analogii stilistice și creative între arte, în perspectivă interdisciplinară, ca o unitate a competenței de specialitate în plan teoretic;
- să motiveze elevii/ elevul în/ pentru formarea deprinderilor și aptitudinilor specifice;
- să utilizeze și să dezvolte valențele creative ale elevilor/ elevului în lecția de dans;
- să aibă capacitatea de a construi demersuri didactice interactive și să-și adapteze strategiile didactice la conținuturi;
- să utilizeze documentele școlare reglatoare în spiritul principiilor didactice în specialitatea respectivă, pentru aplicarea adecvată a programei școlare în vederea unui demers didactic eficient;
- să posede o gândire critică privitoare la creațiile coregrafice, având o atitudine reflexivă asupra dansului, precum și disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice, ca alternative la manifestările de tip kitsch.
- să dețină capacitatea de a comunica cu clasa /elevul.
- capacitatea de a funcționa ca element integrator al valorilor culturale în comunitatea locală și națională.

COMPETENȚE TRANSVERSALE

- proiectarea, organizarea, desfășurarea și evaluarea unui eveniment artistic;
- aplicarea tehnicilor de muncă eficientă într-o echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice;
- autoevaluarea nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele locului de muncă.

TEMATICA DE SPECIALITATE

1. ISTORIA BALETULUI:

I. Istoria baletului universal

I.1. Dansul în Antichitate.

I.1.1. Dansul ritual și ceremonial în Grecia antică.

I.1.2. Dansul în Roma antică. Forme de manifestare.

I.2. De la divertismentele dansante la opera - balet.

I.2.1. „Ballet comique de la reine”.

I.2.2. Comedia – balet. Tragedia – balet. Opera balet.

I.2.3. Prima academie de dans – Franța lui Ludovic al XIV-lea.

I.3. Nașterea și fundamentarea baletului.

I.3.1. J.G.Noverre – „Scriori despre dans și balet”- Concepția neoclasică asimilată în teoria baletului de acțiune sau baletului pantomimă.

I.3.2. Principiile fundamentale ale esteticii lui J.G.Noverre

I.4. Baletul în epoca romantică.

I.4.1. Caracteristicile baletului romantic.

I.4.2. Caracteristicile stilului de dans al balerinelor romantice (Maria Taglioni, Fanny Elssler, Carlotta Grisi, Lucile Grahn, Fanny Cerrito).

I.4.3. Structura muzical-literar-coregrafică a spectacolului de balet în Romantism în viziunea coregrafilor Filippo Taglioni, Jean Coralli, Jules Perrot, Joseph Mazilier, Arthur Saint-Leon, Marius Petipa, Lev Ivanov.

I.5. „Baletul ruse” – revoluționarea concepției spectacologice a spectacolului de balet.

- I.5.1. „Stagiunile ruse” ale lui Serghei Diaghilev.
- I.5.2. Relația compozitor-coregraf-dansator-scenograf în viziunea creatorilor: Mihail Fokin, Vaslav Nijinski, Leonid Massine, Bronislava Nijinska.
- I.5.3. Noua estetică a coregrafiei clasice – George Balanchine, Serge Lifar.
- I.6. Precursorii modernismului.
- I.6.1. Inovațiile scenice și ale limbajului coregrafic. Coregrafi reprezentativi- Loie Fuller, Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Ted Shawn.
- I.7. Expresionismul german.
- I.7.1. Rudolf von Laban – Teoretician și precursor al dansului contemporan.
- I.7.2. Dansul fără muzică și gestul simbolic - Mary Wigman.
- I.7.3. Tanztheater- Actualitatea demersului coregrafic al lui Kurt Joos.
- I.7.4. Continuatori ai esteticii expresioniste și ai Tanztheater – Pina Bausch, Susanne Linke, Gerhard Bohner.
- I.8. Dansul modern și contemporan american.
- I.8.1. Fondatori ai dansului modern american – Martha Graham, Doris Humphrey, Jose Limon, Lester Horton.
- I.8.2. Abstracționismul în dans – Merce Cunningham, Alwin Nikolais.
- I.8.3. Postmodernism. Noua viziune despre dans impusă de mișcarea de la Judson Church.
- I.8.4. Caracteristicile coregrafiei contemporane. Reprezentanți
- I.9. Dansul contemporan european.
- I.9.1. Spectacolul coregrafic – Teatru total. Maurice Béjart.
- I.9.2. Caracteristicile coregrafiei contemporane europene – Franța, Olanda, Belgia, Marea Britanie.

II. Istoria baletului românesc

- II.1. Floria Capsali, fondatoare a spectacolului coregrafic românesc de inspirație folclorică.
- II.2. Primul teatru de balet din România - Compania Oleg Danovski din Constanța (repertoriu românesc și universal).
- II.3. Învățămintul coregrafic românesc – tradiție, actualitate, perspective.
- II.4. Coregrafi, interpreți și pedagogi români de renume care activează pe marile scene și în școlile de balet internaționale.
- II.5 Evoluția dansului contemporan în România.

NOTĂ:

Temele pentru istoria baletului sunt comune pentru toate specializările din aria curriculară coregrafie

2. DIDACTICA SPECIALITĂȚII (specializarea dans clasic, contemporan, românesc și de caracter)

- 2.1. Metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu al dansului clasic.
- 2.2. Plasamentul corporal specific dansului clasic și metode de dezvoltare a aptitudinilor fizice ale elevilor în primul an de studiu.
- 2.3. Specificul lecției de dans (clasic, contemporan, caracter, românesc).
- 2.4. Modalități de combinare a elementelor fundamentale ale tehnicii dansului (clasic, contemporan, caracter, românesc), pentru formarea și dezvoltarea memoriei kinestezice a elevilor.
- 2.5. Rolul disciplinelor complementare în stimularea creativității elevilor în liceele de coregrafie.
- 2.6. Structura lecției de antrenament în dansul clasic, contemporan, caracter, românesc.

- 2.7. Rolul exercițiilor de la bară în însușirea tehnicii dansului (clasic, contemporan, caracter, românesc).
- 2.8. Rolul celor două componente semnificative - adagio și allegro - în studiul dansului.
- 2.9. Elemente de virtuoșitate în studiul dansului clasic, contemporan, caracter, românesc.
- 2.10. Forme de turării și pregătirea lor.
- 2.11. Importanța elementelor fundamentale (plie, battement tendu) în studiul dansului clasic, contemporan, caracter, românesc.
- 2.12. Rolul pașilor de legătură în lecția de dans clasic, contemporan, caracter, românesc.
- 2.13. Studiul port de bras-urilor. Expresivitatea.
- 2.14. Rolul și eficiența observației în lecția de dans (clasic, contemporan, caracter, românesc). Metode de evaluare specifice.

Notă:

Toate temele prezentate pot fi tratate în funcție de specialitatea candidatului și vor cuprinde exemple din practica personală.

BIBLIOGRAFIE DE SPECIALITATE

1. Banes, Sally, *Terpsichore in Sneakers, Post /Modern Dance*, Wesleyan University Press, 1987
  2. Bejat, Marian, *Ce este talentul?* Editura științifică și enciclopedică, București 1967
  3. Caraman, Fotea, Daniela și Constantinescu, Grigore, *Fascinația dansului*, dicționar de balet, Ed. Muzicală, București, 2008
  4. Bourcier, Paul, *Histoire de la Danse*, Edition du Seuil, Paris, 1994
  5. Cardenes, Antonio Pita, *Gelu Barbu, ritmul sentimentelor*, Cartea Românească, București, 2004
  6. Cassou, J., *Panorama artelor contemporane*- Ed. Meridiane, București 1983
  7. Constantinescu, Marian, *Dirijorul de lebede*, Ed. Muzicală, 1989
  8. Cursaru, Lucian, *Argonauții marilor iubiri*, Ed. Muzicală, București, 1987
  9. Cursaru, Lucian, *Paravan cu iriși*, Ed. Muzicală, București, 1984
  10. Dumitrescu, M., *Amintiri despre Floria Capsali*, Ed. Muzicală, București 1985
  11. Duncan, Isadora, *Viața mea*, Ed. Editex, București, 1993
  12. Ginot, Isabelle, Michel, Marcelle, *La dans au XX siecle*, Larousse, 2002 Montreal
  13. Hazan, Fernand, *Dictionnaire du Ballet Moderne*, SPADEM, Paris, 1957
  14. Lapșina, N., *Mir Iskustva*, Ed. Meridiane, 1980
  15. Lehmann, Hans-Thies, *Teatrul postdramatic*, Ed. UNITEXT, București, 2009.
  16. Lesschaeve, Jacqueline, *TheDancer and the Dance - Merce Cunningham*, New York, 1985
  17. Negry, Gabriel, *Codex Choreic. Sinteze coregrafice comentate*, Ed. Little Star Impex,
  18. Noverre, Jean-Georges, *Scrisori despre dans și balet*, Ed. Muzicală, București, 1967
  19. Pandolfi, V., *Istoria teatrului universal*, - Ed. Meridiane, București 1971
  20. xxx *Terminologia dansului clasic* - Ed. Amphora, Paris 1987
  21. Sava, I., Constantinescu, G., *Ghid de balet*, Ed. Muzicală, 1987
  22. Tatarkiewicz, W., *Istoria esteticii*, Ed. Meridiane, București 1978
  23. Urseanu, Tilde, Ianegic, Ion, *Istoria baletului*, Ed. Muzicală, 1967
  24. Valery, Paul, *Degas. Dans. Desen*, Ed. Meridiane, 1968
  25. Vartolomei, Luminița, *Soclu pentru efemeride*, Ed. Muzicală, București, 1992
  26. Vasilescu, T. Tita, S., **Folclor coregrafic românesc** – tipărit sub egida Consiliului Culturii, București, 1972
  27. Vatașianu, V., *Istoria artei europene*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967.
  28. Wigman, M, *The Language of dance*, Londra, 1966
  29. Zățepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskustva 1976
- * * * - Alte cursuri, prelegeri și studii de specialitate multiplicare în cadrul universităților, academiilor și facultăților de artă.

DIDACTICA SPECIALITĂȚII

1. Cohan, Robert - *La danse, l'atelier de la danse*, Ed. Robert Lafont, S.A., Paris, 1986.
2. Kostrovițkaia, Vera, *100 de ore de dans clasic*, Leningrad, 1981
3. Laban, Rudolf, *Modern Educational Dance*, Macdonald & Evans, LTD, London, 1948.
4. Lifar, Serge, *Le Manifeste du Choregraphe*, Paris, 1935
5. Tarasov, Nikolai, *Dans clasic*, Ed. Iskusstva, 1971
6. Tarasov, N.I. și alții - *Metoda antrenamentului clasic*, Ed. de Stat „Arta”, Moscova, 1940.
7. Vasilescu, T. Tita, S., *Folclor coregrafic românesc* – tipărit sub egida Consiliului Culturii, București, 1972
8. Vaganova, Agripina - *100 de lecții de dans clasic*, Iskusstvo, Leningrad-Moscova, 1958.
9. Wigman, M, *The Language of dance*, Londra, 1966
10. Zațepina, Klimov, Richter, *Dansul popular scenic*, Ed. Iskusstva 1976

NOTĂ:

Sunt obligatorii documentele școlare reglatoare în vigoare: planuri-cadru, programe școlare, programele pentru examenele și evaluările naționale și manualele cuprinse în Catalogul manualelor școlare, valabile în învățământul preuniversitar în anul susținerii examenului.

Programa pentru examenul național de definitivare în învățământ pentru COREGRAFIE a fost corelat cu programa de concurs pentru ocuparea posturilor/catedrelor vacante din școli și licee de artă.